

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 30/03-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť I., a. s., so sídlom B., zastúpenej advokátom JUDr. P. A., B., vo veci porušenia jej práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Eb 1313/95 z 12. decembra 1996 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 19 Co 568/01 z 30. apríla 2002, za účasti Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I., a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2002 doručená sťažnosť I., a. s., so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. P. A., B., vo veci porušenia jej práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný

súd“) sp. zn. Eb 1313/95 z 12. decembra 1996 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 Co 568/01 z 30. apríla 2002.

Citovanými rozhodnutiami všeobecných súdov bol na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu bývalého Obvodného súdu Bratislava 3 sp. zn. Rob 680/93 z 12. mája 1993 nariadený výkon rozhodnutia na uspokojenie pohľadávky oprávneného EZ – E., B., a. s., vo výške 10 815 Sk s prísl. odpísaním pohľadávky z účtu povinného (sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom).

Sťažovateľka odôvodnila sťažnosť okrem iného tým, že *„Návrhom na začatie konania zo dňa 07. 09. 1995, zn. 112/A-269/93-Ro, žiadal z vyššie označeného platobného rozkazu oprávnený subjekt bývalý Obvodný súd Bratislava 3, aby na základe tohto návrhu a rozhodnutia – platobného rozkazu Obvodného súdu Bratislava 3 zo dňa 12. 05. 1993, sp. zn. ROB/680/93 uznesením nariadil výkon rozhodnutia proti povinnému, ktorého označil obchodným menom I. š. p. B., teda inak, než bol povinný subjekt označený v „exekučnom titule“, navyše subjekt s takýmto obchodným menom (I. š. p. B.) v čase začatia konania, predtým, ale ani potom, neexistoval.*

Podaním zo dňa 09. 10. 1995, zn. 112/A-269/93-Ro, doručeným súdu 10. 10. 1995, oprávnený, zrejme na základe výzvy súdu, zmenil návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia v časti označenia povinného a tohto označil ako I. a. s. B. Treba opäť konštatovať, že ani subjekt s týmto obchodným menom (I. a. s. B.) v čase začatia vykonávacieho konania, predtým, ale ani potom, neexistoval..

V prípade povinného označeného oprávneným v návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia ako I. a. s. B. išlo v čase začatia konania a tiež v čase, kedy bolo súdu doručené podanie oprávneného zo dňa 9. 10. 1995 o neexistujúci subjekt, teda konanie bolo aj v tomto prípade postihnuté neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Hoci v prípade povinného označeného oprávneným v návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia ako I. š. p. B. ide iba o nesprávne označenie účastníka konania (v čase začatia konania až do 31. 10. 1995 existoval subjekt s obchodným menom I., š. p.), teda o odstrániteľný

nedostatok podmienky konania, teraz už Okresný súd Bratislava 3 bez pokusu o odstránenie tohto nedostatku podmienky konania, uznesením zo dňa 12. 12. 1996, spis zn. Eb 1313/95, výkon rozhodnutia nariadil, pričom v tomto uznesení povinného označil obchodným menom I. a. s. (ide v tom čase už o existujúci subjekt), teda inak, než bolo uvedené v návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia...

Podaním zo dňa 02. 01. 1997, doručeným súdu dňa 07. 01. 1997, teda v odvolacej lehote (uznesenie, ktorým bol výkon rozhodnutia nariadený bolo navrhovateľovi v konaní pred všeobecnými súdmi žalovanému, resp. povinnému, doručené dňa 23. 12. 1996), napadol navrhovateľ (vo vykonávacom konaní povinný označený v uznesení, ktorým bol výkon rozhodnutia nariadený), zastúpený advokátom, uznesenie Okresného súdu Bratislava III odvolaním, v ktorom poukázal na nedostatky ako návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia, tak aj na nedostatky „exekučného titulu“, ale aj nedostatky konania, v ktorom bol „exekučný titul“ vydaný...

Uznesením zo dňa 30. apríla 2002, č. k. 19 Co 568/01-18, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie povinného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. Eb 1313/95-8 zo dňa 12. decembra 1996 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a toto svoje rozhodnutie oprel o tvrdenie odporujúce skutočnosti, t. j. že spomenutým už vykonať sa majúcom platobným rozkazom sp. zn. Rob 680/93 zo dňa 12. 05. 1993, bola uložená povinnosť odporcovi – I. š. p. B.“

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností žiada, aby ústavný súd vydal nález o porušení jej vyššie uvedených práv a súčasne obe označené rozhodnutia zrušil. Domáha sa tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy a § 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je daná právomoc ústavného súdu chrániť základné práva a slobody len vtedy, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd. Ústavný súd je preto v súlade so svojou právomocou oprávnený chrániť základné práva a slobody fyzických osôb alebo právnických osôb len vtedy, ak o takej ochrane nerozhoduje žiaden iný súd, alebo tiež v prípade, ak základné práva alebo slobody porušil všeobecný súd svojím rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom a toto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah súvisí s právom na súdnu ochranu a princípmi spravodlivého súdneho procesu, pričom neexistuje zákonná možnosť nápravy takeého porušenia v konaní pred všeobecnými súdmi.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02). V nadväznosti na to je však nutné s ohľadom na okolnosti daného prípadu zdôrazniť, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Splnenie ústavných a zákonných predpokladov na podanie sťažnosti uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde vyvodzuje sťažovateľka zrejme z toho, že proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. Eb 1313/95

z 12. decembra 1996 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 19 Co 568/01 z 30. apríla 2002, ktorými mali byť porušené jej základné práva, nie je možné podať žiaden riadny ani mimoriadny opravný prostriedok.

V konaní o súdny výkon rozhodnutia podľa § 251 a nasledujúcich Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) má však povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť v prípade, že v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí sa vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu príslušného súdu, na ktorom sa výkon rozhodnutia uskutočňuje. Takýmto právnym prostriedkom je aj možnosť tvrdenia sťažovateľky, že na ňu neprešla núteným výkonom rozhodnutia vymáhaná platobná povinnosť (nepripustnosť exekúcie) (napr. IV. ÚS 40/02).

K takýmto právnym prostriedkom patrí nielen možnosť využitia odvolania proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bol výkon rozhodnutia nariadený, ale aj návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 OSP a návrh na odklad výkonu rozhodnutia podľa § 266 ods. 2 OSP. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnom výkone rozhodnutia sa nesmie pokračovať a musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí uskutočňovanie výkonu rozhodnutia aj odložiť.

Z ustanovení šiestej časti Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že obrana povinného pri výkone rozhodnutia sa okrem využitia riadneho opravného prostriedku (odvolania) a mimoriadneho opravného prostriedku [dovolania v prípadoch uvedených v § 239 ods. 2 písm. b) a c) OSP] môže realizovať aj inými účinnými prostriedkami obrany. Účinnejším prostriedkom obrany povinného je návrh na odklad exekúcie (z dôvodu, že možno očakávať, že výkon rozhodnutia bude zastavený), ktorý možno podať kedykoľvek po nariadení výkonu rozhodnutia aj spolu s návrhom na zastavenie výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 OSP.

Návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia môže však povinný podať aj ako samostatný návrh bez ohľadu na to, či podal proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bola nariadený výkon rozhodnutia, odvolanie, alebo ak odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdil.

V okolnostiach daného prípadu je potrebné poukázať najmä na dôvod zastavenia výkonu rozhodnutia uvedený v § 268 ods. 1 písm. h) OSP, podľa ktorého sa výkon rozhodnutia zastaví, ak bol súdom vyhlásený za neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať. Podľa citovaného ustanovenia sa výkon rozhodnutia zastaví vo všetkých prípadoch, keď pre nedostatky exekučného titulu, pre pochybenie pri nariadení výkonu rozhodnutia, pre okolnosti, ktoré nastali pri uskutočňovaní výkonu rozhodnutia alebo z iných dôvodov nie je možné exekučný titul vykonať.

Efektívna účinnosť návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia vo vzťahu k ochrane povinného vyplýva z toho, že proti rozhodnutiu o tomto návrhu je prípustné odvolanie, o ktorom sa rozhoduje v riadnom inštančnom postupe na súde vyššieho stupňa.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že ak sa sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nazdávala, že vyčerpala všetky právne prostriedky nápravy, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytoval v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, nie je jej názor vecne správny. Občiansky súdny poriadok totiž umožňoval sťažovateľke takú ochranu základných práv, ktorých porušenie namieta, na ktorú bola oprávnená bez časového obmedzenia ihneď po nariadení výkonu rozhodnutia. Sťažovateľka bola oprávnená, ale aj povinná na to, aby tieto právne prostriedky pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využila.

Pretože sťažovateľka mala na ochranu namietaných základných práv právne prostriedky, o ktorých by rozhodoval príslušný súd, resp. odvolací súd, avšak tieto prostriedky nevyužila, nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie jej sťažnosti (čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že senát ústavného súdu dospel k záveru, že pre nedostatok právomoci nemôže prijať sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie, rozhodol už po jej predbežnom prerokovaní o jej odmietnutí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z dôvodu, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľka domáhala jej priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Košiciach 26. februára 2003